

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА

Необхідність формування облікової політики виникла в ході надання вітчизняним підприємствам господарської самостійності. В умовах ризикованості ведення виробничої діяльності держава не в праві нав'язувати стандартну облікову схему всім учасникам господарських відносин. Адже схема облікового процесу повинна бути індивідуальна в кожному конкретному випадку, відповідати умовам та моделі життєдіяльності підприємства, сприяти вирішенню конкретних задач та цілей. Ступінь свободи формування облікової політики обмежується державною регламентацією бухгалтерського обліку, представленою відповідними методиками та нормативними обліковими процедурами, серед яких існують альтернативні варіанти.

В процесі впровадження облікової політики в частині обліку процесу виробництва, стає можливою переорієнтація вітчизняної облікової теорії і практики на вирішення нових завдань, що стоять перед управлінським апаратом вітчизняних підприємств в умовах ринку, шляхом застосування нових підходів до одержання інформації про витрати та нових методів калькулювання собівартості продукції. Приоритетним завданням суб'єктів господарювання стає зниження витрат виробництва. Вирішення цього питання необхідно починати з наукового визначення складу витрат, що включаються до собівартості продукції (робіт, послуг).

Так, матеріальні витрати займають одну із домінуючих позицій у загальній структурі витрат. Постійне збільшення їх питомої ваги пов'язане перш за все із збільшенням вартості покупних матеріалів та одержанням послуг зі сторони. При виборі методу оцінки вибуття запасів підприємство повинно враховувати інтереси користувачів та керуватися цілями, які ставить перед собою кожне підприємство в конкретній ситуації, а також вплив кожного методу на фінансовий результат, на оцінку залишку активів, яка відбивається в балансі та на суму прибутку, що оподатковується.

При обліку витрат на оплату праці важливим є ретельність ведення аналітичного обліку, для того щоб була можливість чітко розмежовувати витрати на оплату праці, які безпосередньо відносяться до певного об'єкту обліку виробництва.

Велику питому вагу у загальній структурі витрат займає стаття "Амортизація". Тому важливим є розробка раціональної методики організації нарахування та відображення в обліку амортизаційних відрахувань. Переважна більшість вітчизняних підприємств використовують прямолінійний метод нарахування амортизації. Привабливість даного методу для підприємств поруч з простотою і традиційністю полягає ще й у тому, що він дозволяє, відмовившись від щомісячного відображення в регістрах аналітичного обліку основних засобів відомостей про суму нарахованого зносу отримувати такі дані простим розрахунком у будь-який момент часу при вибутті цього об'єкту. Використання того чи іншого методу нарахування амортизації суб'єктом господарювання зумовлені перш за все обліковою практикою, що склалася в них на протязі років.

Перехід України на ринкові відносини вимагає впровадження нових методів обліку витрат виробництва в практику вітчизняного обліку. При цьому можливим є використання варіантів обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості за повнотою відображення витрат. Система, що обліковує повну собівартість є традиційною для вітчизняного обліку. Вона направлена на вдосконалення калькулювання і контролю за витратами по

кожному виду готової продукції. Як вважають головні бухгалтера ця система є для них найбільш зрозумілою, зручною і простою. Недоліком її є умовність розподілу витрат на прямі і непрямі. Деколи навіть прямі витрати не просто віднести на відповідні об'єкти. Також система обліку повних витрат більш трудомістська і надає запізнілу інформацію, яку практично неможливо використовувати в оперативному управлінні.

Ці недоліки компенсуються у ході використання більш сучасної системи обліку неповних витрат. За допомогою цієї системи стає можливим дієвий оперативний контроль та аналіз за формуванням витрат виробництва по місцям виникнення і центрам відповідальності. З нашої точки зору, найбільш доцільним вбачається пристосування системи обліку часткових витрат до умов вітчизняного облікового досвіду. Використання системи обліку витрат директ-костингу дозволить значно скоротити обсяги облікових робіт, шляхом зменшення контрольованих статей витрат в складі собівартості. Під поточний облік та контроль будуть підпадати лише ті витрати, які знаходяться в залежності від об'єму виробництва та безпосередньо пов'язані з формуванням якісних характеристик продукції [1]. Завдяки цьому виникне можливість удосконалення поточного обліку і контролю витрат виробництва, які пов'язані з структурним підрозділом – безпосереднім виробником, що має особливе значення в нових умовах господарювання, орієнтованих на кінцеві результати, а також стане можливим виявлення продукції з найвищою рентабельністю з тим, щоб переорієнтуватися на пріоритетне її виробництво.

При калькулюванні неповних витрат зменшується число статей, що контролюються в собівартості. Але і тут виникають складнощі при розподіленні витрат на постійні і змінні (при включенні в собівартість виробничих накладних витрат). Крім того періодично все ж з'являється потреба у визначенні повної собівартості, що буде супроводжуватися додатковими трудомісткими розрахунками [2].

Таким чином, варіативність елементів облікової політики процесу виробництва дає можливість суб'єктам облікового процесу, враховуючи

практичний досвід та інформаційні запити власників (керівників) підприємства, здійснювати прямий вплив на фінансовий стан та результати діяльності суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел

1. Савченко Н. М. Сучасні методи обліку витрат в рослинництві [Текст] / Н. М. Савченко, Р. О. Савченко // Інноваційна економіка. – 2008. – №1 [7], – С. 120 - 123.
2. Сторожук Т.М. Теоретико-методологічні аспекти формування облікової політики підприємств: монографія / Т.М. Сторожук. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2011.-460 с.